לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ מתיב רב חייא בר אבין [א]השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב [א] נימא לא תהא פחותה משוחט ומעלה בחוץ [ב]תיובתא איבעית אימא שחיטת העוף בפנים מיקטל קטליה [ג]אמר עולא אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח א"ר זירא אף אנן נמי תנינא שנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ומה התם דאם בא לזרוק אין לו לזרוק אמרת אם עלו לא ירדו הכא דאם בא לזרוק זורק לא כל שכן תרגמא אקדשי קדשים הרי [ב] פסח דקדשים קלים הוא תרגמא בשלא [ג] לשמן תנן וכולן שעלו חיין לגבי [ד] מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו ל"ש קדשי קדשים לא שנא קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני [ה] כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין [ד]ואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא וכן [ו] עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשט ונתוח היא [1]ונתח אותה אמר רחמנא [ה]אותה כשרה ולא פסולה סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח [ז] ולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא [ו]דאמר כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנה ועורה לכהנים ואלא [ח] דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחן [ט] למה לי היכי נעביד נקרבינהו [ז]בפרתייהו [2]הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

רש"י

לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה אותה בחוץ. דקי"ל בהשוחט (לקמן דף קו.) דחייב על שחיטתה ועל עלייתה: **השוחט עוף קדשים בפנים והעלהו בחוץ פטור.** על העלייתה [י] דאינו מתקבל בפנים אלא מלוק: **שחטו בחוץ והעלהו בחוץ חייב.** על שתיהן דהשוחט עוף קדשים בחוץ חייב דאיתרבי מאו אשר ישחט בפ' השוחט (שם דף קז.) וכי העלהו בחוץ חייב דמרבינן בהשוחט (שם) לענין העלאת כל הנשחטין [יא] דכי היכי דחייב על שחיטתן חייב על העלאתן דכתיב ואליהם תאמר לערב פרשיות: **ואמאי.** השוחטו בפנים והעלהו בחוץ פטור נימא לא תהא פחותה כו': **מיקטל קטליה.** לא [יב] שייכא שחיטה בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים שחיטה פסולה היא קרויה: **שנשפך דמה.** לא תרד הבשר אם עלה. וקא ס"ד דבאימורי קדשים קלים נמי קאי: **ומה.** נשפך דמה דהוי עליית בשר לפני זריקה דהא אין כאן זריקה וגריעא משאר עולין לפני זריקה דהתם אם בא לזרוק יש לו מה לזרוק והכא אם בא לזרוק אין לו מה לזרוק ואפ"ה לא תרד וכ"ש היכא [יג] דלא נשפך: **תרגמא אקדשי קדשים.** פירוש [יד] המשנה הזאת בקדשי קדשים שקדושת הגוף עליהן לפני זריקה [ח]: **והרי פסח.** שנינו בה דקתני סיפא [טו] [ט] והפסח והחטאת כו' וקס"ד דאפסולי דקתני ברישא נמי קאי כגון אם נשפך דמו או יצא: **תרגמא אשלא לשמו.** פסח לא תנא ליה אלא אפסולא דשלא לשמו כדקתני בה ששחטן שלא לשמן [טז]: הכי גרסינן **תנן וכולן שעלו חיין לגבי מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו לא שנא קדשי קדשים ל"ש קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו ומהן לא ירדו והא כולן קתני כולן אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין כו': תנן וכולן שעלו חיין.** קא סלקא דעתך [יז] הא כולן אכל קדשים קאמר ואכשרין [יח] קאי ולא אפסולין דתני ברישא קאי דלא שייך [יט] בהו חיין דבכל הפסולין הנזכרים באם עלו לא ירדו אין בהן פסול מחיים הלכך אכשרין קאי והאי כולן ע"כ כל [כ] הקדשים קאמר לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים וקאמר הא שחוטין לא ירדו ובלאחר זריקת דמים לא איצטריך לאשמועינן דמאי ירדו: ומשני **לא תימא הא שחוטין כולן לא ירדו אלא אימא הא שחוטין יש מהן ירדו ויש מהן לא ירדו.** קדשי קדשים לא ירדו קדשים קלים ירדו: **והא כולן קתני.** מאי לאו אדוקיא דהא שחוטין לא ירדו נמי קאי: **כולן משום חיין.** נקט לה למימר דירדו דאין מזבח מקדש חיין: **פשיטא.** דירדו [כא] דהא חוזרין ועולין לאחר שחיטה הואיל ובכשרין קיימי [כב]: **לעולם אחיין.** נקט כולן ולאשמועינן דירדו ובדוקין שבעין איצטריך לאשמועינן שפסולין מחיים וכי מחתינן להו תו לא מסקי [כג] דקי"ל (לעיל דף פד.) בפסולין כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו ואפי' הכי ירדו דאין מזבח מקדש חיים: **ואליבא דר"ע.** נקט לה דאמר במתניתין בעלי מומין אם עלו לא ירדו ומוקמינן לה לקמן [ע"ב] בדוקין שבעין ואשמעינן מתניתין עלו חיים ירדו הא שחוטין לא ירדו: **ונתח אותה.** אמרינן [כד] בתורת כהנים כשרה ולא פסולה שאם נפסלה קודם הפשט שורפה בעזרה [כה] והא נמי בראש המזבח נהי דלא תרד דקדשה מזבח מיהו לא בעי הפשט ונתוח: **סיפא דמתני' אתאן לכשרים** [כו]. והכי קאמר וכן עולה חיה כשרה שעלתה כו'. ומאי קא משמע לן פשיטא דתרד דהא הדרא סלקא: ומשני הא קמ"ל דהיכא דשחטה בראש המזבח לא צריך לאחותה ואסוקה ואע"ג דהדר סלקא אלא מפשיטה בראש המזבח: **דיש הפשט.** בכשרות: **אין הפשט.** הואיל והדר מאי לאסוקה לאו אורח ארעא להפשיט שם: **הכא במאי עסקינן.** לעולם כשעלתה כשרה [כז] חיה ומשחטה בראש המזבח וזרק דמה נפסלה הלכך יפשיט וינתח במקומה דאי מחית לה תו לא סלקא. ודקשיא לך פסולה לאו בת הפשט היא: **כגון דהיתה לו שעת הכושר.** להפשט. קודם פסולה בת הפשט ונתוח היא ואפילו היא למטה והבשר פסול ונשרף וכרבי אלעזר בר"ש דאמר לקמן בפרק טבול יום (דף קד.) כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת להקטיר ונפסלה יפשיטנה ועורה לכהנים ואין עורה נשרף עמה הילכך השתא נמי כי איתא בראש המזבח ונקטרת [כח] בעיא הפשט ונתוח: **עורה לכהנים** גרסינן. כדכתיב (ויקרא ז) עור העולה אשר הקריב לכהן: **אלא הא דקתני כילד הוא עושה כו'.** בברייתא דזבחים [י] גרסינן ליה גבי עולה שעלתה חיה למזבח ושחטה וקאמר יפשיט וינתח במקומה וקתני סיפא מוריד את הקרביים למטה ומדיחן ואי בפסולה מכי מחית לה תו לא סלקא: ומשני **אלא היכי ליעבד ניקרבינהו לקרביים בפרתייהו.** בפרש שלהן בתמיה: **אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי.** הואיל ולא הדרי סלקי: ומשני **דאי מתרמי כהן אחרינא דלא ידע.** שנפסלה ניסקינהו:
ואנן

תוספות

לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ. תימה אמאי איתותב הכא לימא אנא דאמרי כרבי שמעון דפ' השוחט והמעלה (לקמן קיא.) דאמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו דלרבי שמעון חייב וי"ל [י] דהכא קאמר אפי' לרבי יהודה דאי לרבי שמעון דוקא למה לי טעמא דלא תהא פחותה תיפוק לי משום [כט] דראוי להתקבל בפנים וא"ת הא דתניא לקמן בפ' השוחט והמעלה (דף קט.) מנין לרבות פסולין כגון הלן והיוצא כו' ת"ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ל"ל קרא תיפוק לי דלא תהוי פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ וכ"ת דהיא כרבי שמעון דלית ליה האי טעמא א"כ ליתני שחיטת לילה ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים וי"ל דבלן ויוצא וטמא לא שייך לא תהא פחותה משוחט בחוץ: **מקטל קטליה.** משום דלא מצינו שחיטה בעוף בפנים הלכך ה"ל כהתיז ראשו ולא דמי לשחיטת לילה [ל]: **ומאי קמ"ל דיש הפשט ונתוח בראש המזבח הניחא למ"ד כו'.** תימה דהך קושיא יכול להקשות בלאו הכי דהיכי דמי אי בפסולים ונתח אותו אמר רחמנא ואי בכשרין הניחא כו' ומפרש ה"ר חיים דאם עלתה בראש המזבח לכ"ע יש הפשט ונתוח וכשהיא למטה פליגי מהו להעלותה ולהפשיטה והכי פירושא בשלמא אי מיירי רישא בכשרין ותיהוי סייעתא לעולא ותנא [לא] סיפא לגלויי רישא דבכשרים אף על גב דסיפא לא אשמועינן מידי דלכ"ע יש הפשט ונתוח בראש המזבח ולא [לב] תניא אלא לגלויי ארישא אלא אי אמרת רישא בפסולין סיפא במאי אי בפסולין ונתח אותה אמר רחמנא ואי בכשרין מאי קא משמע לן אי קא משמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח כלומר אפילו הורידה יעלנה להפשיטה הניחא למאן דאמר כו':

מסורת הש"ס

א) לקמן קיא., ב) [שבת כ: גיטין כח.], ג) לעיל פג: [מעילה ז:], ד) ע' ברטנורא וע' ל"ק, ה) ת"כ ויקרא נדבה פ"ה ה"ז ופ"ז ה"ג, ו) לקמן קד., ז) [עי' חולין יח. ד"ה ממסמס ליה בפרתא וע"ש ברש"י], ח) מעילה ז:, ט) תוספתא זבחים ריש פ"ט, י) תוספ' שם ה"ד, כ) ע' ל"ק.

תורה אור

1. וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֹלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ: ויקרא א, ו
2. וְכִי תַגִּשׁוּן עִוֵּר לִזְבֹּחַ אֵין רָע וְכִי תַגִּישׁוּ פִּסֵּחַ וְחֹלֶה אֵין רָע הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ הֲיִרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָנֶיךָ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מלאכי א, ח

מוסף רש"י

השוחט עוף בפנים. פסול ושוב אינו ראוי בפנים לפיכך פטור על העלאתו בחוץ, ואם תאמר והלא כל העולין בחוץ נפסלין ביציאתן, וכן השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על העלאתו, התם רחמנא רבייה אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן (לקמן קיא.): **שהעלן לפני זריקת דמן.** לא הוכררו למזבח, שזריקת דמן שלהן קובעתן לחלק גבוה לענין מעילה, מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן עומדין למזבח, אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפילו באימוריהן, כדתניא בתו"כ קדשי ה' המיוחדים לשם, יצאו קדשים קלים, אבל לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריהן, דנפקא לן מדכתיב וכל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים למעילה (לעיל פג:): **נעשו לחמו של מזבח.** דקלטן מזבח, דכיון דחד גופא הוא כי הדר וזריק הדם לאחר העלאת אימורין הויא זריקה ולא ירדו (מעילה ז:):

שיטה מקובצת

ומה התם דאם בא לזרוק כו'. לעיל פי' דעולא אמר לא ירדו אפי' לר' יהודה (והכי) [והכא] משמע לכאורה דאליבא דר"ש קאמר מדפריך ליה מנשפך דמה דאי אליבא דר"י הא אמר אם נשפך דמה ירדו, מיהו י"ל דפריך שפיר אליבא דר"י וה"ק מדר"ש נשמע לר"י ואליבא דר"ש פריך שפיר מכ"ש ואף לר"י נמי דעד כאן לא קאמר ר"י ירדו אלא בנשפך דמה אבל היכא דיש בידו לזרוק לא דאין לנו לומר דפליגי אלא במאי דחזינן דפליגי, ועוד דלא דמי כלל למתני' דהתם אין בידו לזרוק והכא יש בידו לזרוק, ונהי דתלמודא מייתי נשפך דמה היינו משום דבעי למיפרך מכ"ש אליבא דר"ש ומ"מ מיניה נשמע לר"י כדפי': ובדוקין שבעין. פי' אבל מחוסר אבר לא, וכן כל מום מגונה משום הקריבהו נא לפחתך: תוד"ה ומאי קמ"ל כו' ומפרש ה"ר חיים. לשון מהר"פ, ומפרש הר"ר חיים דהא דקאמר דאין הפשט ונתוח היינו היכא שירדה למטה ושוב לא יעלנה על המזבח להפשיט, אבל אם שחטה בראש המזבח כ"ע לא פליגי דיפשיטנה במקומה קודם שתרד אם ירנה, והשתא ניחא לגופיה דמתני' אי לא דאוקימנא בפסולין וה"פ אי אמרת בשלמא בכשרים מיירי רישא וסיפא ניחא ואע"ג דבהאי דתני סיפא אם עלתה חיה תרד ליכא שום חידוש ולא בהא דקאמר יפשיטנה כיון דבכשרים מיירי (דבלא) [ובלא] ירדה מיירי, מ"מ איכא למימר דתני סיפא לגלויי רישא ובריש איכא חידוש לאשמועינן בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים, אלא אי אמרת רישא בפסולים סיפא ע"כ בכשרים דאי בפסולים בת הפשט ונתוח היא, וא"כ סיפא מאי אתא לאשמועינן דהא לאו לגלויי לרישא אתיא, אלא ע"כ אתא לאשמועינן דאם שחטה בראש המזבח (ו)אפי' אם ירדה עולה ופשיטה דאליבא לא הוי בפשיטה שום חידוש, ועיין שפיר השמטה הניחא:

שינויי נוסחאות

א] ואמאי נימא כל"ל (ש"מ. וכ"ה ברש"י): ב] נ"א והרי (ש"מ): ג] נ"א אשלא (ש"מ): ד] לראש המזבח (כי"צ, וכ"ה במשנה): ה] קתני כי קתני כולם אחיין, אחיין פשיטא אלא לעולם (ע"פ כתה"י וב"ש. ועי' רש"י ודק"ס): ו] תיבת וכן ליתא בכי"ל וכמשנה: ז] המזבח הניחא למ"ד יש הפשט ונתוח בראש המזבח אלא למ"ד אין הפשט וניתוח בראש המזבח מאי איכא למימר דאיתמר רב פפא ורב שימי בר אשי חד אמר יש הפשט וניתוח בראש המזבח וחד אמר אין הפשט וניתוח בראש המזבח במאי קמפלגי מר סבר לשלחן דמי ומר סבר לבית המטבחים דמי הניחא למ"ד יש הפשט ונתוח בראש המזבח אלא למאן (ע"פ כי"מ וש"מ וכ"מ בתוס'): ח] נ"א אי הכי היינו דקתני עלה כיצד הוא עושה (כי"צ): ט] ומדיחן ואי בפסול מכי נחת תו לא סלקא אלא היכי נעביד (דק"ס עפ"י כי"מ ור'. וכ"מ מרש"י): י] העלייה (*ב"ש): יא] הנשחטין בחוץ דכי כל"ל (*ש"מ): יב] דלא שייכא שחיטה בעוף בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים והו"ל כהתיז את ראשו אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים נמי שחיטה פסולה היא קרויה כל"ל (ע"פ ש"מ ומ"כ): יג] נ"ל הכא (ש"מ): יד] נ"ל פרש (כי"פ): טו] נ"א בתוספתא (גליון). ועי' לש"ס: טז] בש"מ נוסף דהויא ביה זריקה והוברדו אימורין למזבח, ואע"ג דזריקה פסולה הואי, להכי מיהא אהני דאם עלו לא ירדו הואיל וברוב זבחים אין פסול שלא לשמו נוהג. הס"ד: יז] דעתיה דהאי כולן (שמכ"י): יח] בכתה"י דאכשרים, וכל"ל. [ור"ל כיון דליכא למימר דהך כולן קאי בין אכשרין בין אפסולין וכו' ע"כ דקאי אכל הקדשים (באה"מ)]: יט] שייך למיתני בהו (כתה"י): כ] נ"ל אכל (ש"מ): כא] פ"א דמחיים ירדו דאין מזבח מקדש מחיים דאם כשרים הם מה הפסד יש בירידתן הואיל ויכול להעלותן בסוף ואם פסולים הם אינם פסולים אלא ממום או רובע ונרבע או חד מהנך דאין פסולן בקודש וא"כ פשיטא דירדו (ש"מ): כב] קיימינן (כי"פ): כג] נ"ל סלקי (שמכ"י): כד] ואמרינן (כי"פ): כה] בעורה והאי נמי דבראש כל"ל (ש"מ): כו] לכשרה (*ש"מ): כז] כשרה היתה ומשחטה כל"ל (ש"מ): כח] נ"א ונפסלה (כי"י): כט] משום דלא ירדו וראוי כל"ל (ש"מ): ל] בש"מ נוסף שהפסול מחמת דבר אחר הוא וחזיא למחר לישחט. אבל ליכא לפרש דשחיטת לילה כשרה בחולין [דהא] שחיטת עוף נמי כשרה בחולין. [בצ"ש מתיבת אבל ליכא הוא בסגנון אחר וז"ל ולפי' רש"י קשה דכמו כן שחיטת העוף חזיא בחולין. ריצ"א]: לא] נ"ל תנא בלי וא"ו (באה"מ): לב] נ"ל לא בלי וא"ו (באה"מ):